

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Teisingumo ministerijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-04-07 Nr. S. 96

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO PAKEITIMO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK), susipažinusi su Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 28, 36, 37 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 281 straipsniu įstatymo projektu (toliau – įstatymo projektas), teikia šias įžvalgas ir siūlymus:

LPK nuomone, projektu siūloma teisė nustatyti notarams notarinius veiksmus nuotoliniu būdu yra sveikintina ir labai aktuali šiuo metu. Suprantama, kad ir ateityje bus reikalinga, kad notarinių paslaugų teikimas klientams taptų patogesnis ir greitesnis, būtų sudarytos palankesnės sąlygos verslui bei sudaryta galimybė klientams gauti elektroninės formos notarinius dokumentus ar elektroninių dokumentų nuorašus bei išrašus. Tačiau pastebėtina, kad įstatymo projektu siūlomas reglamentavimas yra taisytinas dėl kelių priežasčių. Visų pirma, įstatymo projektu nustatyta, kad notaras turi teisę neatlikti notarinio veiksmo nuotoliniu būdu net tuo atveju, jeigu jis gali užtikrinti visas įstatymo 281 straipsnio 3 dalyje numatytas priemones. Mūsų manymu, toks teisinis reglamentavimas nėra tikslingas ir akivaizdžiai sukuria nelygiateisišką padėtį, kadangi tai sudarytų notarui turėti teisę nemotyvuojant ir neargumentuojant savo sprendimo dėl identiškų situacijų skirtingiems žmonėms nuspręsti skirtingai – vienam atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu, o kitam atsisakyti atlikti (tikslingumo ir proporcingumo principų pažeidimai). Antra, notaras galėtų nemotyvuoti savo sprendimo, kadangi jis nėra skundžiamas, todėl asmuo neturėtų galimybių nustatyti, koku pagrindu remiantis notaras neleidžia atlikti notarinių veiksmų nuotoliniu būdu ir ar toks sprendimas atitinka sąžiningumo, teisingumo ir protingumo kriterijus. Trečia, toks reglamentavimas sukurtų terpę notarui piktnaudžiauti jam suteiktais įgaliojimais, prioretizuojant vienus asmenis prieš kitus ir taikant, savo nuožiūra, skirtingas sąlygas.

Projekto 2 straipsnio, kuriuo papildomas įstatymo 281 straipsnis, 4 dalyje numatyta, kad asmeniui paprašius atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu, dėl notarinio veiksmo atlikimo būdo sprendžia notaras, kurio priimtas sprendimas atsisakyti atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu negali būti skundžiamas. LPK manymu, tokia nuostata neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1, 2 ir 6 punkte nurodyto tikslingumo principo, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis, proporcingumo principo, kuris reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią našta, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti, ir aiškumo principo, kuris reiškia, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

Todėl siūlome pakeisti Įstatymo 281 straipsnio 4 dalį ir išdėstyti ją taip: „Asmeniui paprašius atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu, dėl notarinio veiksmo atlikimo būdo sprendžia notaras. Siekdamas užtikrinti asmens teisėtų interesų apsaugą ar notarinių veiksmų atlikimą reglamentuojančių nuostatų įgyvendinimą, notaras gali neatlikti notarinio veiksmo nuotoliniu būdu, nors ir turi galimybę užtikrinti šio straipsnio 3 dalyje nurodytas sąlygas, informuodamas asmenį, kad dėl notarinio veiksmo atlikimo asmuo turėtų atvykti į notaro biurą. **Atsisakymas atlikti notarinį veiksma nuotoliniu būdu privalo būti motyvuotas ir gali būti skundžiamas teisės aktų numatyta tvarka.**

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad elektroninės paslaugos reikalaus mažiau sąnaudų, fizinio darbo valandų, ir tai paskatintų visuomenės naudojimąsi elektroninėmis priemonėmis, siūlome nustatyti galimybę, kad notarų paslaugos, teikiamos elektroniniu būdu, kainuotų 75 procentus nuo įprasto paslaugos tarifo vertės.

Tikimės, kad LPK aukščiau išdėstyti argumentai ir pasiūlymai bus įvertinti ir į juos bus atsižvelgta.

Vykdomasis direktorius

Ričardas Sartatavičius

Virgilijus Dirma, virgilijus.dirma@lpk.lt, 862500023